

Društveni vestnik.

Četrta skupščina „Zveze slovenskih učiteljskih društev o binkošnih 1892“ v Kranju. Predvečer. Kakor smo že naznanili, zborovala je letos »Zveza« v starodavnem, gostoljubnem Kranju. Binkoštno soboto popoldne se je pripeljalo na sto učiteljev v Kranj, kjer jih je na kolodvoru pričakoval pripravljalni odbor, na čelu mu g. Jelenc, gospod dr. Romih, kot predsednik »Zveze« in še mnogo drugih učiteljev, kateri so prej dospeli v Kranj. Pozdravljanja starih prijateljev, kateri so se po dolgem zopet videli, in predstavljevanja med dosedaj še ne znanimi — ni bilo ne konca ne kraja. Ko je vendar to minilo, mahnilo smo jo čez savski most proti Kranju. Tu pa smo iznenadeni postali. Onstran mostu pričakoval nas je slavni mestni odbor z gospodom županom na čelu, slavna čitalnica in bralno društvo se svojo zastavo, ravnatako tudi požarna bramba s svojo, mnogo odličnih dam in družega ljudstva. Gospod župan K. Ša v n i k je pozdravil najprvo v lepem govoru z laskavimi besedami od vseh stranij mile Slovenije došlo učiteljstvo poudarjajoč važnost našega stanu, ter želeč, da bi nam čas, katerega bodemo v Kranju preživeli, kolikor se da, prijetno minul. Na tem govoru in tako sijajnem vsprejemu se mu je zahvalil predsednik »Zveze« g. dr. Romih. Na to pozdravi nas v imeni čitalnice in bralnega društva ter v imeni požarne brambe g. notar Globočnik v ravno tako krasnem govoru, na katerega mu odgovori litijski nadučitelj gospod Ravnikar. Pri obeh govorih je bila nandusenost velikanska. Gromoviti »živijo« in »slava« doneli so iz grl vseh navzočih. Zatem izroči gospica O m e r s a predsedniku g. dr. Romihu lep šopek cvetic, druge narodne gospice pa so obstopile učiteljstvo ter ga okinčale s šopki in cveticami. Žalibog, da se je med tem časom zgodila nesreča. Nekega strelca, kateri je že takoj pri našem dohodu na kolodvor pozdravljaj nas s strelom, osmodil je smodnik, kateri se mu je po neprevidnosti užgal.

V lepem redu smo se potem pomikali v mesto, katero je bilo popolnoma praznično. Raz vsake hiše je viselo po več dolgih zastav, iz oken pa so vihrale manjše. Idoč mimo neke hiše vsulo se je raz balkon polno krasnih šopkov na učiteljstvo. Pobirali in lovili smo jih z veseljem, saj so nam bili znak simpatije, katero goje prebivalci Kranja za učiteljstvo. Kranj se je pokazal v svoji znani gostoljubnosti, storil je vse, da je kar le sijajnejše sprejel slovensko učiteljstvo. V zahvalo bodi mu naša neminljiva hvaležnost, v zahvalo naj bodi mu zavest, da je napravil nam vesele ure, kakoršnih imamo le malo, da je povzdignil v nas trdno voljo vstrajati pri težavnem delu, natezati še bolj svoje moči v prid naroda ljubljenege. Priznanje našemu delovanju, katero je nam Kranj skazal s tako sijajnim vsprejemom, je najboljše plačilo za naš trud — bilo je sladka kapljica v grenki

kupi našega življenja. Dospelši v čitalnico, odkazala so se delegatom in drugim vdeležencem stanovanja. Teh je bilo na izber — čez dve sto — preskrbljenih.

Ko smo se malo ocedili in opočili, pričela se je takoj seja upravnega odbora, nato pa pevska vaja za koncert, kateri se je pričel ob 8. uri zvečer. Ta se izvršil povsem dobro, le dež je toliko nagajal, da ni bilo moč na prostem sedeti, radi česar se koncerta ni udeležilo toliko občinstva, kakor bi se ga sigurno bilo o lepem vremeni. Na vsprejemu koncerta bili sta samo dve pesni. Popolnoma prav, ker bi ne bilo moč se jih več naučiti v tako kratkem času, kakor je bil za pevsko vajo odločen. Bolje malo pa dobro, kakor veliko pa slabo. Pesni »Zvezna« (unisono) in pa »Ob rojstveni tristoletnici J. A. Komenskega« (moški zbor) sta se peli prav dobro; slednja se je morala celo ponoviti. Razven petja so bili na vsprejemu še slavnostni govor in pa dve deklamaciji.

Slavnostni govor je govoril g. nadučitelj Fr. Praprotnik. V izbornem, krasno sestavljenem govoru, je z gladko besedo slavil slavnega dušnega velikana J. A. Komenskega, ne popisujoč njegovega delovanja, pač pa poudarjajoč njegove dobre lastnosti, njegovo vstrajnost, njegov značaj. Želeli bi, da bi se govor v jednem naših šolskih listov natisnil. Deklamaciji — kakor omenjeno — imeli smo dve. Gospica Ana O s o n a — primorska učiteljica — deklamirala je S. Gregorčiča: »Vrlemu možu«. Kako je deklamirala, povedalo ji je gromovito ploskanje, katero se je začelo, ko je ona nehala. Gospica ima jako simpatično zunanost, simpatičen glas; kar je pa njeno deklamiranje storilo tako uplívno na poslušalce, bilo je to, da je ona v srečo občutila, kar je govorila. To se je brao na njenem obrazu, to se je spoznalo na milobi in vibriranju njenega glasu pri gotovih stihih in stavkih. Osobito konec tega pesniškega umotvora je deklamirala z umetniško popolnostjo. Taka deklamacija mora presuniti vsako srce in zato gromovita pohvala, ko je nehala. Gospica naj nas še večkrat razveseli s kako deklamacijo o takih prilikah. Dobro je tudi deklamirala gospa I h a n - O m a n »Tri noči«. Dasi ni imela tako hvaležne teme, vendar je žela obilo pohvale.

O drugih točkah vsprejeda, katere je izvajala vojaška godba, mi ni treba govoriti. Da so bile vse prav dobre, razume se samo ob sebi.

Po končanem vsprejemu, podala se je godba v zgornje prostore kranjske čitalnice, kjer se je nekoliko časa plesalo, potem pa smo se podali k počitku, da smo si nabrali novih močij za drugi dan.

Kranj. (O zborovanju učiteljskega društva dne 5. vel. travna t. l.) (Dalje.) V otvorilnem nagovoru pozdravi g. predsednik L. J e l e n c vse navzočnike najpriscrneje, osobito g. M. K o s a, ka-

teri je prišel iz družega okraja izvrševati svojo dolžnost ter se ni ustrašil ne grdega vremena, ne dolžega pola. Čast, komur čast! — Nadalje se spominjamo umrlega člana g. A. Rozmána, učitelja v Žabnici, kateri je dne 6. svečana mirno v Gospodu zaspal. Blag mu spomin. — Stalni odbor deželne učiteljske konferencije vložil je v imeni vsega kranjskega učiteljstva prošnjo za povišanje plač. Znana je osoda te peticije. Deželni očetje so imeli le neopravičeno grajo za nas. Celo neofikani smo, ker se potegujemo za svoje pravice. — Letos je prevzelo naše društvo važno nalogo. Po sklepu upravnega odbora »Zveze slovenskih učiteljskih društev« bo ista imela letos svoje glavno zborovanje o binkošnih v Kranji. Nalog našemu društvu je, da za zborovanje vse pripravi in stori bivanje našim kolegijam in kolegom kar mogoče najprijetnejše. — Omenja tudi tristoletnice J. A. Komenskega, učitelja vseh narodov, z željo, da bi tudi naše društvo kaj storilo v spomin tega prvega pedagoga sveta.

Gospod tajnik prebere zapisnik zadnjega glavnega zborovanja, ki se potrdi.

Za delegate k glavnemu zborovanju »Zveze« se volijo gospica K. Golf in gg.: M. Debelak, L. Jelenc, A. Likozar, Fr. Luznar in J. Traven.

Svojo nalogo »o metodiki zgodovinskega pouka« rešil je g. poročevalec L. Jelenc odlično. Predavanje je bilo gledé oblike kakor vsebine hvalevredno. Poročevalec je dokazoval, kako vpliva na učenca zgodovinski pouk v formalnem in materialnem oziru. V formalnem bistri razum, blaži srce in krepi voljo, v materialnem nas pa uči ljubiti svojo domovino, kar je za praktično življenje eminentne važnosti, osebno v sedanjih časih, ko hidra anarhizma in socijalizma preti uničiti vse stebre društvenega življenja.

Gospod poročevalec se je počastil za trud z obilnim odobravanjem in posebno zahvalo g. Režeka.

Sklepalo se je tudi o napravi nagrobnega spomenika pokojnemu tovarišu A. Rozmanu, vendar se je vsa stvar odgodila do konferencije, ko bo toliko zrela, da bode mogel odbor staviti konkretne predloge.

Nadalje se sklene na predlog g. Jelenca poslati češkemu društvu, katero nabira radovoljne doneske za spomenik Komenskega v Brodi 5 glđ.

V pomožni odsek, katerega skrb bode za časa »Zvezinega« zborovanja vse potrebno pripraviti, da se bo zamoglo dostojno vsršiti, voljeni so razven odbora gdě. M. Rooss in gg. B. Krenner, E. Lachner in I. Pezdě.

Po zborovanji smo se podali k skupnemu obedu v gostilno g. P. Mayerja ml. Gospod Režek je pri tej priložnosti nabral precejšnjo vsoto za družbo sv. Cirila in Metoda, katere se vložil za toliko časa v hranilnico, da se nabere s prostovoljnimi doneski 100 glđ. in s tem postane naše društvo pokrovitelj te družbe. — r.

Iz Trnovega. Vabilo k občnemu zboru učiteljskega društva za postojnski šolski okraj, dne 7. mal. srpana t. l. ob 9. uri predpoludne v Šent-Petru v prostorih g. Korošca.

Vspored:

1. Predsednikov nagovor.
2. O šolski higijeni. (Predava g. dr. Kotzmann.)
3. Tajnikovo poročilo.
4. Blagajnikovo poročilo.
5. Volitev novega odbora.
6. Posamezni nasveti.

K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Zahvala. Minoli so prekrasni dnevi, katere je preživelo slovensko učiteljstvo v gostoljubnem Kranji. Dasi nam nebo ni bilo premilostno, tekmovalo je slavno meščanstvo, na čelu mu blagorodni gospod župan Karol Šavnik in narodna društva, na čelu jim c. kr. notar g. Viktor Globočnik, prirediti nam bivanje v Kranji prijetno. Vsak udeleženec bode se še v poznih letih spominjal veličastnega vsprejema, katerega nam je priredilo meščanstvo Kranjsko in posebno nam bode ostalo v prijetnem spominu, kako nas je okrasilo še šopki rodoljubno ženstvo mesta Kranjskega; radostno se bomo spominjali vse te ljubavi in pozornosti, katero je vživalo slovensko učiteljstvo v Kranji. Podpisani direktorij šteje si v prijetno dolžnost, izreči za vse to svojo najiskrenejšo zahvalo, to pa: slavnemu meščanstvu starodavnega mesta Kranja, na čelu mu preblagorodnemu gospodu županu K. Šavniku, vsem narodnim društvom, to je slavni čitalnici, slavnemu bralnemu društvu in slavni požarni brambi, na čelu jmu preblagorodnemu gospodu c. kr. notarju Vikt. Globočniku, ter posebej še rodoljubnemu ženstvu mesta Kranjskega. Zahvaliti se pa moramo tudi slavnostnemu odboru, na čelu mu gospodu nadučitelju L. Jelencu za njegov trud in tudi gostilničarju gospodu Pet. Majerju za njegove priprave.

Direktorij »Zveze slov. učit. društev«.

Vestnik.

Koper. K preskušnji učne sposobljenosti za ljudske in meščanske šole se je oglasilo v tem terminu 26 učiteljic in učiteljc in se je preskušnja predsedništvom preč. g. vodja izpraševalne komisije Iv. Revelantija med časom od 16. do 25. velikega

travnja vsršila. Oglasili so se za meščanske šole gospod Mute Šepić, učitelj na obrtni šoli v Kastvi s hrvaškim poučnim jezikom in gospodičine učiteljice iz Trsta: Gentilomo Ana, Marina Klotilda, Masutti Antonijeta z italijanskim poučnim jezikom pa gdě.